

ЗАКОН

за гарантиране на влоговете в банките

Глава първа

ПРЕДМЕТ И ОБХВАТ НА ЗАКОНА

Чл. 1. (1) Този закон урежда обществените отношения, свързани с надеждното функциониране на системата за гарантиране на влоговете в банките и защитата на вложителите, както и устройството, целите, функциите и дейността на Фонда за гарантиране на влоговете в банките, наричан по-нататък „Фонда“.

(2) Този закон се прилага за всички банки, които са получили по установения в Закона за кредитните институции ред лиценз за публично привличане на влогове или други възстановими средства, както и за техните клонове в други държави членки.

(3) Този закон се прилага и за клоновете на банка със седалище в трета държава, която е получила лиценз от Българската народна банка да осъществява дейност в Република България, когато:

1. в държавата по седалището на банката няма действаща система за гарантиране на влоговете или такава система съществува, но тя не обхваща клоновете на банката в чужбина, или

2. размерът или обхватът на гаранцията, осигурявана от съществуващата в държавата по седалището на банката система за гарантиране на влоговете, е по-малък от размера или обхвата на защитата на влоговете, предвидена в този закон; в този случай гаранцията, осигурявана от Фонда, е за разликата, надвишаваща гаранцията, осигурявана от системата за гарантиране на влоговете по седалището на банката.

(4) Лицата по ал. 2 и 3 са длъжни да правят парични вноски във Фонда по реда, определен в този закон.

(5) Управителният съвет на Фонда установява, след събиране на съответните доказателства, спрямо кои клонове на чуждестранни банки в страната са налице предпоставките по ал. 3.

(6) В случаите по ал. 3 Фондът си сътрудничи с органите на съответната система за гарантиране на влоговете.

Глава втора

ФОНД ЗА ГАРАНТИРАНЕ НА ВЛОГОВЕТЕ В БАНКИТЕ

Раздел I

Статут на Фонда

Чл. 2. (1) Фондът е юридическо лице със седалище София.

(2) Фондът се преобразува, прекратява и ликвидира със закон.

(3) Сметната палата упражнява контрол върху дейността на Фонда.

(4) Фондът се освобождава от заплащането на държавни и местни данъци и такси само по операциите по гарантиране на влоговете и по финансиране на мерките по чл. 23.

(5) При ликвидация на Фонда след изплащането на задълженията му остатъкът от неговото имущество се разпределя между банките пропорционално на вноските, платени от тях, с изключение на тези банки, чиито задължения към вложителите са изплатени от Фонда.

Раздел II

Цели и функции на Фонда

Чл. 3. (1) Целта на Фонда е да допринесе за стабилността и доверието във финансовата система на Република България, като:

1. осигурява защита на влоговете и изплащане на гарантираните влогове;

2. участва в алтернативни мерки за запазване на финансовата стабилност и предотвратяване на по-големи разходи за изплащане на гарантираните влогове;

3. осигурява оптимална защита на интересите на кредиторите в процеса на банковата несъстоятелност.

(2) Фондът:

1. определя и събира годишни и извънредни премийни вноски от банките;

2. инвестира средствата си при условията и по реда на чл. 24;

3. изплаща гарантираните размери на влоговете;

4. осъществява функциите и правомощията, предвидени в Закона за банковата несъстоятелност;

5. след съгласуване с Българската народна банка прилага алтернативни мерки за подпомагане и превенция с цел предотвратяване на по-големи разходи по изплащане на гарантираните влогове.

Раздел III

Управление на Фонда. Представителство

Чл. 4. (1) Фондът се управлява от управителен съвет.

(2) Управителният съвет се състои от петима членове - физически лица, които се определят, както следва:

1. председателят на управителния съвет - от Министерския съвет;

2. заместник-председателят - от управителния съвет на Българската народна банка;

3. един член - от съсловната организация на търговските банки; в случай на повече от една съсловна организация Управителният съвет на Българската народна банка определя процедура за номинация и избор на член от съсловните организации на банките;

4. двама членове - съвместно от председателя и заместник-председателя на управителния съвет.

(3) Членовете на управителния съвет трябва да имат висше икономическо или юридическо образование и професионален опит в продължение на не по-малко от 5 години в една от следните области:

1. банково дело;
2. търговия с ценни книжа;
3. счетоводство;
4. финанси.

(4) Мандатът на управителния съвет е 4 години. Членовете на управителния съвет могат да бъдат преизбрани без ограничение.

(5) Управителният съвет на Фонда заседава най-малко веднъж на 3 месеца. Решенията на управителния съвет на Фонда по чл. 7, т. 5-7 се приемат с мнозинство 4/5 от всички негови членове, а останалите решения - с мнозинство повече от 1/2 от всички негови членове.

(6) Заседанията на Управителния съвет са редовни, ако присъстват поне трима негови членове. За всяко заседание се

води протокол, който се подписва от всички присъстващи членове.

(7) Управителният съвет приема правила за организацията на дейността на Фонда, които включват вътрешни правила за управление, ясна организационна структура и ефективни процедури за определяне, управление, наблюдение и докладване на рисковете, на които може да бъде изложена дейността на Фонда.

(8) Председателят на управителния съвет организира и ръководи дейността на Фонда и на служителите и представлява Фонда в страната и в чужбина, като взема всички решения, свързани с управлението на Фонда, с изключение на решенията по чл. 7. Председателят може да упълномощава други лица със своите правомощия.

(9) Председателят на управителния съвет назначава и освобождава служителите на Фонда. Организацията на дейността на администрацията на Фонда и общата численост на персонала се определят с правилата по ал. 7.

(10) Управителният съвет сключва договор от името на Фонда с председателя на управителния съвет, в който се определя възнаграждението му и се конкретизират правата и задълженията във връзка с упражняване на правомощията му по ал. 8 и 9.

(11) При отсъствие на председателя функциите му се изпълняват от заместник-председателя или от друг член, определен от управителния съвет.

(12) Управителният съвет може да привлича отделни специалисти и да създава комисии, които да подпомагат осъществяването на неговите правомощия.

(13) Фондът, неговите органи, оправомощените от тях лица и неговите служители не носят отговорност за вреди, причинени при упражняване на техните функции, освен ако са действали умишлено.

Чл. 5. (1) Не може да бъде член на управителния съвет на Фонда лице, което:

1. през последните две години преди датата на решението за обявяване в несъстоятелност е било член на изпълнителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в дружество, когато то е прекратено поради несъстоятелност, ако са останали неудовлетворени кредитори;

2. през последните 5 години, предхождащи датата на решението за обявяване на банка в несъстоятелност, е било член на неин управителен или контролен орган;

3. е съпруг или се намират във фактическо съжителство, или е роднина по права или по съребрена линия до втора степен включително на друг член на управителния съвет на Фонда;

4. е осъждано за умишлено престъпление от общ характер;

5. е лишено от правото да заема материалноотговорна длъжност.

(2) Председателят на управителния съвет не може да извършва друга платена дейност освен научноизследователска и преподавателска.

(3) Членовете на управителния съвет не могат да работят за банки и за финансови институции по смисъла на чл. 3 от Закона за кредитните институции.

Чл. 6. (1) Мандатът на член на управителния съвет се прекратява предсрочно, когато се установи, че:

1. по отношение на него е налице обстоятелство, посочено в чл. 5;

2. е във фактическа невъзможност да изпълнява задълженията си в продължение на повече от 6 месеца;

3. е извършил съществено нарушение на служебните си задължения;

4. с дейността си уврежда интересите на Фонда;

5. не участва без основателна причина в три или повече последователни заседания на управителния съвет;

6. е нарушен чл. 42, ал. 1 от Закона за банковата несъстоятелност;

7. по отношение на него има влязъл в сила акт, с който е установен конфликт на интереси по Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси.

(2) Мандатът на член на управителния съвет може да бъде прекратен предсрочно и по негово писмено искане, отправено до органа по чл. 4, ал. 2.

(3) Установяването на обстоятелствата по ал. 1, както и прекратяването на мандата на член на управителния съвет, се извършват с решение на съответния орган по чл. 4, ал. 2.

(4) При предсрочно прекратяване на мандата на член на управителния съвет на негово място се назначава друго лице за остатъка от мандата.

Чл. 7. Управителният съвет:

1. определя съобразно правилата, установени в този закон, годишните премийни вноски от банките;

2. инвестира средствата на Фонда при спазване на изискванията за сигурност и за постоянна ликвидност, като може

да сключва финансови сделки с цел намаляване на рисковете или осигуряване на ликвидност;

3. организира изплащането на гарантираните размери на влогове при условията и по реда на този закон;

4. приема правила за условията и реда за ползване на заеми от Фонда, включително за емисия на дългови ценни книжа;

5. след съгласуване с Българската народна банка взема решение за участие в мерките по чл. 23 и приема стратегия за възстановяване на средствата, съответно за вида и срока на финансовата подкрепа;

6. взема решение за участие на Фонда в международни организации;

7. одобрява споразумения за сътрудничество на Фонда с държавни институции и обществени организации;

8. назначава регистриран одитор за извършване на независим финансов одит на годишния финансов отчет на Фонда;

9. взема решения за получаване на дарения и помощи от местни и чуждестранни лица;

10. приема правила относно реда за осъществяване на вътрешния контрол върху дейността на Фонда;

11. разглежда и решава всички въпроси от негова компетентност, свързани с правомощията на Фонда по Закона за банковата несъстоятелност;

12. приема годишен отчет за дейността на Фонда и го представя на Министерския съвет, на Българската народна банка и на Сметната палата;

13. ежегодно приема и обнародва в „Държавен вестник“ до 31 март годишен финансов отчет за предходната година;

14. приема годишен бюджет за административните разходи на Фонда и отчет за изпълнението му и в 30-дневен срок от приемането им ги представя на Българската народна банка и на Сметната палата;

15. разработва проекти на наредби по прилагането на този закон и ги представя на Българската народна банка за обсъждане и приемане;

16. изпълнява правомощията на Фонда по Закона за банковата несъстоятелност, за които е предвидено, че се упражняват с решение на управителния съвет;

17. взема решение за отпускане на заеми на други схеми за гарантиране на влоговете в рамките на Европейския съюз при условията на чл. 25;

18. определя размера и реда за събиране на годишна такса от банките за покриване на административните разходи на Фонда;

19. издава указания за съдържанието и формата, в които банките предоставят информация на Фонда за целите на изплащане на гарантираните влогове и тестване на системата за гарантиране на влоговете;

20. разглежда и решава други въпроси, свързани с дейността на Фонда.

Глава трета

ГАРАНТИРАНИ ВЛОГОВЕ

Раздел I

Размер и обхват на гаранцията

Чл. 8. Гарантират се влоговете в левове и в чуждестранна валута.

Чл. 9. (1) Фондът гарантира пълно изплащане на сумите по влоговете на едно лице в една банка независимо от броя и размера им до 196 000 лв.

(2) Разпоредбата на ал. 1 не се прилага спрямо лица, придобили права по влог в резултат на извършени разпоредителни действия с влога в срока на действие на мярката по чл. 116, ал. 2, т. 2 и 3 от Закона за кредитните институции и след издаване на акта по чл. 20, ал. 1.

Чл. 10. (1) Следните влогове са гарантирани в размер до 250 000 лв. за срок три месеца от момента, в който сумата е кредитирана по особена сметка на вложителя, открита за някоя от целите по т. 1, 2 или 3, или от момента, в който вложителят е придобил правото да се разпорежда със сумата на влога:

1. влогове на физически лица, възникнали в резултат на сделки с недвижими имоти за жилищни нужди;

2. влогове на физически лица, които възникват в резултат на изплатени суми по повод на сключване или прекратяване на брак, прекратяване на трудово или служебно правоотношение, инвалидност или смърт;

3. влогове, които възникват в резултат на застрахователни или осигурителни плащания или на изплащането на обезщетение за вреди от престъпления или от отменена присъда.

(2) Влоговете по ал. 1 не участват в изчисляването на общия размер на задължението на банката към един вложител по чл. 12 в рамките на срока по ал. 1.

Раздел II

Изключения

Чл. 11. (1) Не се изплащат гарантираните размери на влоговете в банката на:

1. други банки, когато са направени от тяхно име и за тяхна сметка;

2. финансовите институции по чл. 3 от Закона за кредитните институции;

3. застрахователите и презастрахователите по чл. 8 от Кодекса за застраховането;

4. фондовете за задължително и доброволно пенсионно осигуряване;

5. инвестиционните посредници;

6. колективните инвестиционни схеми, националните инвестиционни фондове, алтернативните инвестиционни фондове и дружествата със специална инвестиционна цел;

7. бюджетните организации съгласно § 1, т. 5 от Закона за публичните финанси;

8. Фонда за компенсирание на инвеститорите, Фонда за гарантиране на влоговете в банките и Гаранционния фонд по чл. 287 от Кодекса за застраховането.

(2) Не се предоставя гаранция относно влогове, възникнали или свързани със сделки и действия, представляващи „изпиране на пари“ по смисъла на чл. 2 от Закона за мерките срещу изпирането на пари и „финансиране на тероризъм“ по смисъла на Закона за мерките срещу финансирането на тероризма, ако деецът е осъден с влязла в сила присъда.

(3) Не се изплащат влогове, чийто титуляр не е бил идентифициран по реда на чл. 3 от Закона за мерките срещу изпирането на пари към датата на акта по чл. 20, ал. 1.

(4) Обстоятелствата, обуславящи изключенията по ал. 1 и 2, се установяват към датата на акта по чл. 20, ал. 1.

Раздел III

Изчисляване на гарантирания размер на влога

Чл. 12. (1) Общият размер на задължението на банката към един вложител се определя, като влоговете му, включително начислените върху тях лихви до датата на издаване на акта по чл. 20, ал. 1, се събират. При събирането влоговете в чуждестранна валута участват с левовата си равностойност, определена по курса на Българската народна банка към датата на издаване на акта по чл. 20, ал. 1.

(2) В случаите, когато вложителят има задължения към банката, чиито падеж е настъпил преди или на датата на акта по чл. 20, ал. 1, от размера на гаранцията, определена по реда на чл. 9, ал. 1 и 2, се приспада размерът на тези задължения.

(3) При съвместен влог частта на всяко лице се взема предвид при установяване на общия размер на влоговете му в банката. Ако в договора за влог не е указано друго, приема се, че частите на вложителите са равни.

(4) В случаите, когато вложителят няма изключително право върху сумите по сметката, право да получи плащане от Фонда има лицето, в чиято полза е направен влогът, освен ако договорът предвижда друго и при условие, че това лице е идентифицирано или може да бъде идентифицирано преди датата на издаване на акта по чл. 20, ал. 1. В случай че влогът е направен в полза на повече лица, се прилагат правилата за съвместния влог.

(5) При преобразуване на две или повече банки чрез сливане или вливане влоговете в тези банки преди преобразуването се изчисляват за целите на покритието по гаранцията за всяка банка поотделно до изтичането на 6-месечния срок по чл. 263к, ал. 1 от Търговския закон.

(6) Влог, по който има наложени тежести или който служи за обезпечение, се включва при събирането по реда на ал. 1, като съответната припадаща се за влога част от гаранцията не се изплаща на вложителя – титуляр на влога, до вдигане на тежестта или обезпечението. Ако за влоговете по изречение първо има влязъл в сила акт на орган на съдебната власт, Фондът изплаща дължимата относно влога гаранция на лицето, посочено в акта като имащо право да получи сумата по влога.

Глава четвърта

ФИНАНСИРАНЕ НА ФОНДА

Раздел I

Източници за набиране на средства

Чл. 13. (1) Източници за набиране на средствата във Фонда са:

1. годишни и извънредни премийни вноски от банките;
2. доходите от инвестиране на набраните във Фонда средства;
3. получените от Фонда суми от имуществото на банката в случаите на суброгация;
4. други източници (заеми, дарения, чуждестранна помощ и други).

(2) Българската народна банка е депозитар на средствата на Фонда.

Чл. 14. (1) Всяка банка прави годишна премийна вноска във Фонда, която се определя пропорционално на степента на риска, на който всяка банка е изложена, и се изчислява върху размера на гарантираните влогове за предходната година, изчислен като средна стойност от размера на гарантираните влогове към края на всяко тримесечие.

(2) Гарантирани са всички влогове до размера на гаранцията по чл. 9, ал. 1, с изключение на влоговете по чл. 11, ал. 1 и 2.

(3) При определяне на гарантираните влогове за целите на ал. 1 влоговете в чуждестранна валута на банките се преизчисляват в левове по курса на Българската народна банка за съответния ден.

(4) Начинът за изчисляване на размера на вноските по ал. 1 се определя с наредба на Българската народна банка по предложение на управителния съвет на Фонда.

(5) Банките, включително клоновете на чуждестранните банки, превеждат дължимата премийна вноска в срок до 31 март на текущата година.

(6) Годишните премийни вноски на банките се отчитат като счетоводни разходи за текущата година.

Чл. 15. Направените от банките вноски не подлежат на възстановяване, включително и при прекратяване на банката.

Чл. 16. (1) При неплащане на вноската в определения срок Фондът начислява за срока на забавата лихва върху дължимата сума в размер на законната лихва.

(2) В случай че банка не плати изискуема вноска в срок, Фондът уведомява незабавно Българската народна банка за предприемане на надзорни мерки по Закона за кредитните институции.

(3) Ако предприетите мерки по ал. 2 не осигурят спазване на задължението за плащане на изискуеми вноски, Фондът с изричното съгласие на Българската народна банка, може да даде едномесечно предизвестие за изключване на банката от членство в системата за гарантиране на влоговете в Република България.

(4) Фондът изключва банката от системата за гарантиране на влоговете в Република България, ако след изтичане на срока по ал. 3 банката не е изпълнила задължението си.

(5) Влоговете, налични към датата на изключване на банката от членство в системата за гарантиране на влоговете в Република България, продължават да са гарантирани от Фонда.

(6) Българската народна банка издава наредба за прилагането на ал. 1-5 по предложение на управителния съвет на Фонда.

Чл. 17. (1) Когато наличните средства във Фонда надхвърлят едно на сто от общия размер на гарантираните влогове в банките, управителният съвет може да вземе решение годишните премийни вноски да се плащат в намален размер или да не се плащат за определен период.

(2) Плащането на годишни премийни вноски се възобновява, когато средствата във Фонда спаднат под посочения в ал. 1 размер.

(3) Редът и начинът за изчисляване на премийните вноски в намален размер се уреждат с наредбата по чл. 14, ал. 4.

Раздел II

Покриване на недостига от средства на Фонда

Чл. 18. (1) Ако наличните средства във Фонда не са достатъчни за покриване на задълженията му по чл. 20, когато влоговете са станали неналични, по решение на управителния съвет банките превеждат извънредни премийни вноски в размер до 0,5 на сто от гарантираните влогове за една календарна година, изчислени към последното тримесечие, предхождащо датата на превеждане на вноските. Фондът може да изиска и по-големи вноски при извънредни обстоятелства и с изричното съгласие на Българската народна банка.

(2) За покриване на остатъчния недостиг от средствата на Фонда с решение на управителния съвет Фондът може:

1. да ползва заеми, включително чрез емитиране на дългови ценни книжа при условия и по ред, определени от управителния съвет на Фонда;

2. да ползва заеми от държавния бюджет след решение на Министерския съвет.

(3) Ползваните от Фонда заеми могат да бъдат обезпечавани с гаранция, издадена от Министерския съвет от името и за сметка на държавата, или с активи на Фонда, включително и с бъдещите вземания на Фонда.

(4) В случаите когато банка има ликвидни затруднения, Българската народна банка може да отложи изцяло или частично плащането на извънредни вноски по ал. 1 за срок не повече от 6 месеца. Отлагането на плащането на вноските по ал. 1 може да бъде подновявано по искане на банката.

(5) Вноските по ал. 1, чието плащане е отложено, се плащат, когато Българската народна банка установи, че плащането им не застрашава ликвидността и платежоспособността на банката.

(6) Вноските по ал. 1:

1. не се приспадат от вноските по чл. 14, ал. 1;
2. се изчисляват по реда на наредбата на Българската народна банка по чл. 14, ал. 4.

Глава пета

ИЗПОЛЗВАНЕ НА СРЕДСТВАТА НА ФОНДА

Раздел I

Общи положения

Чл. 19. (1) Средствата на Фонда се използват за изплащане на суми по влогове до гарантираните размери в предвидените в закона случаи.

(2) Средствата на Фонда могат да се използват и за мерките по чл. 23 с цел да се предотврати изпадане на банка в неплатежоспособност.

(3) В случаите по ал. 2, ако някои или всички активи и пасиви, включително гарантираните влогове, бъдат прехвърлени на друга банка или на мостова институция, в производството по несъстоятелност на реструктурираната банка Фондът не изплаща остатъка от влоговете над размера на прехвърлените гарантирани влогове. Фондът информира вложителите за прехвърлянето на влоговете чрез средствата за масова информация, като е длъжен да оповести в най-малко два централни ежедневника и на интернет страницата на Фонда банката или банките, в които са прехвърлени влоговете.

Раздел II

Условия и ред за изплащане на суми по гарантираните влогове

Чл. 20. (1) Фондът изплаща задължения на съответната банка към нейни вложители до гарантираните размери, в случай че е налице някое от следните обстоятелства:

1. решение на Българската народна банка за отнемане на лиценза за банкова дейност;

2. решение на Българската народна банка за установяване, че влоговете са неналични и че по нейна преценка към този момент банката изглежда неспособна – по причини, пряко свързани с нейното финансово състояние, да изплати влоговете и че няма да бъде в състояние да направи това в краткосрочна перспектива; решението се взема не по-късно от 5 работни дни от узнаването, че банката не е изплатила влогове, които са изискуеми и дължими;

3. акт на съдебен орган, с който по причини, пряко свързани с финансовото състояние на кредитната институция, се

постановява решение, което пречатства предявяването на вземанията на вложителите срещу кредитната институция.

(2) Фондът изплаща гарантираните размери на влоговете чрез една или повече банки, определени от управителния съвет.

(3) В срок до два работни дни от датата на издаване на акта по ал. 1 назначеният квестор, ликвидатор или синдик е длъжен да представи на Фонда информация за влоговете в банката.

(4) В срок не по-късно от 2 работни дни преди започване изплащането на суми от Фонда управителният съвет на Фонда е длъжен да оповести в най-малко два централни ежедневника и на своята интернет страница деня, от който вложителите на банката могат да получават плащания от Фонда, както и банката или банките, чрез които ще се извършват тези плащания. Кореспонденцията между Фонда и вложителите се води на български език.

(5) Фондът осигурява достъп на вложителите на банката до подлежащите на изплащане суми по гарантираните влогове не по-късно от 7 работни дни от датата на издаване на акта по ал. 1.

(6) Срокът за изплащане може да бъде удължен, когато:

1. е налице хипотезата на чл. 12, ал. 4, но с не повече от три месеца от датата на издаване на акта по ал. 1;

2. не е установено дали дадено лице има законно право да получи гарантирания размер на влога или когато влогът е предмет на правен спор; в тези случаи влогът се изплаща в срок до 7 работни дни от датата на уведомяване на Фонда за разрешаване на спора;

3. влогът е обект на ограничителни мерки, наложени от правителството или международни организации; в тези случаи влогът се изплаща в срок до 7 работни дни от датата на уведомяване на Фонда за прекратяване действието на ограничителните мерки;

4. сумата, която следва да бъде изплатена, е част от временно високо салдо по сметката съгласно условията на чл. 10, но с не повече от три месеца от датата на издаване на акта по ал. 1;

5. Фондът изплаща гарантираните влогове на клон на българска банка в друга държава - членка на Европейския съюз, но с не повече от 20 работни дни от датата на акта по ал. 1.

(7) Независимо от срока по ал. 5, когато вложител или друго лице, което има права върху или интерес във връзка със сумите по сметка, е обвинено в правонарушение, произтичащо от или свързано с „изпиране на пари“ по смисъла на чл. 2 от Закона за мерките срещу изпирането на пари и „финансиране на тероризъм“ по смисъла на Закона за мерките срещу финансирането на тероризма, Фондът може временно да спре всякакви плащания,

засягащи вложителя/лицето, до постановяването на влязъл в сила съдебен акт.

(8) Не се изплащат сумите по влогове, по които не е имало операции по нареждане на вложителя в последните 24 месеца и сумата по тях е по-малка от 20 лв.

(9) С размера на изплатените суми се намалява размерът на задълженията на съответната банка към вложителите.

(10) Фондът уведомява периодично квестора, ликвидатора или синдика за размера на платените на всеки вложител суми.

(11) За вземанията си над полученото от Фонда вложителите се удовлетворяват от имуществото на банката в съответствие с действащото законодателство.

(12) Българската народна банка издава наредба за прилагането на ал. 1-11 по предложение на управителния съвет на Фонда.

Чл. 21. (1) Лице, което претендира, че е вложител, но му е отказано изплащане на суми по влога в размера по чл. 9 в сроковете по чл. 20, ал. 5 или 6, или което не е съгласно с размера на изплатената му сума, може да предяви писмените си възражения в срок до три месеца от началния ден на изплащане на гарантираните влогове пред квестора, ликвидатора или синдика на банката с отнет лиценз.

(2) Квесторът, ликвидаторът или синдикът се произнася по възраженията по ал. 1 в 7-дневен срок от получаването им. В случай че възражението по ал. 1 не бъде уважено, лицето може да предяви правата си по реда на Гражданския процесуален кодекс.

Чл. 22. (1) От началната дата на изплащане по чл. 20 Фондът встъпва в правата на вложителите към банката до размера на гарантираните суми независимо от размера и датата, на която вложителят се е разпоредил с гарантираната сума.

(2) Фондът не дължи лихви по гарантираните суми.

Раздел III

Мерки за превенция и подпомагане

Чл. 23. (1) След съгласуване с Българската народна банка Фондът може да прилага мерки за превенция и подпомагане на банки с цел да се предотврати изпадането в неплатежоспособност на банките, участващи в системата за гарантиране на влоговете на Република България, които включват:

1. предоставяне на гаранции и заеми;

2. предоставяне на друг вид ликвидна помощ.

(2) Мерките по ал. 1 се прилагат при наличието едновременно на следните условия:

1. не са предприети действия по реструктуриране на банката;

2. Фондът разполага с достатъчно информация относно финансовото състояние на подкрепяната банка и процедури за подбор и прилагане на мерките по ал. 1, както и за наблюдение на свързаните с това рискове;

3. разходите за финансиране на мерките по ал. 1 не надвишават средствата, необходими за изплащане на гарантираните влогове в случай на изпадане на банката в несъстоятелност;

4. финансирането на мерките по ал. 1 е обвързано с изисквания на Фонда към подпомаганата банка, които включват като минимум въвеждането на по-строги правила за наблюдение и контрол на риска, както и с възможността Фондът да извършва проверки;

5. в резултат от използването на средствата от Фонда не се застрашават функциите му по изплащане на гарантираните влогове;

6. средствата на Фонда се използват за осигуряване на достъп на клиентите на банката до гарантираните влогове;

7. Българската народна банка е потвърдила възможността на банките да платят извънредни премийни вноски по чл. 18, ал. 1.

(3) Условието и сроковете за използване и възстановяване на средствата на Фонда, използвани съгласно ал. 1, се определят с решението на управителния съвет на Фонда по чл. 7, т. 6.

(4) Не се прилагат мерките по ал. 1, когато Българската народна банка е преценила, че са изпълнени условията за предприемане на действия по реструктуриране.

(5) При използване на средствата на Фонда за мерки по ал. 1 банките незабавно правят извънредни вноски, когато:

1. възникне необходимост от изплащане на гарантирани суми по влогове и наличните средства на Фонда са по-малко от две трети от размера по чл. 17, ал. 1;

2. без да е налице необходимост от изплащане, наличните средства на Фонда са под 25 на сто от размера по чл. 17, ал. 1.

Глава шеста

ИНВЕСТИРАНЕ НА СРЕДСТВАТА НА ФОНДА

Чл. 24. Средствата на Фонда се инвестират във:

1. депозити в Българската народна банка;
2. високоликвидни дългови ценни книжа:
 - а) издадени или гарантирани от българската държава;

б) издадени от други държави – членки на Европейския съюз, които имат кредитен рейтинг една от двете най-високи оценки, присъден от две агенции за кредитен рейтинг, регистрирани или сертифицирани съгласно Регламент (ЕО) 1060/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно агенциите за кредитен рейтинг (ОВ, L 302/1 от 17 ноември 2009 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) 1060/2009“;

в) издадени от трети държави, които имат кредитен рейтинг една от двете най-високи оценки, присъден от две агенции за кредитен рейтинг, регистрирани или сертифицирани съгласно Регламент (ЕО) 1060/2009;

г) издадени от Европейската централна банка, Европейската инвестиционна банка, Европейската банка за възстановяване и развитие и Европейския съюз или други институции или международни финансови организации на число наднационални организации на държавите – членки на Европейския съюз, чиито задължения са оценени с една от двете най-високи оценки, присъдени от две агенции за кредитен рейтинг, регистрирани или сертифицирани съгласно Регламент (ЕО) 1060/2009.

Глава седма**СЪТРУДНИЧЕСТВО СЪС СХЕМИ ЗА ГАРАНТИРАНЕ НА ВЛОГОВЕТЕ В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ****Раздел I****Заемане на средства между схеми за гарантиране на влоговете**

Чл. 25. (1) Фондът може да отпуска заеми на схеми за гарантиране на влоговете от други държави – членки на Европейския съюз, при следните условия:

1. схемата заемополучател не може да изпълни задълженията си за изплащане на гарантираните влогове поради липса на средства;
2. схемата заемополучател е използвала възможностите за набиране на извънредни вноски от банките;
3. схемата заемополучател ще използва заетите средства само за изплащане на гарантираните влогове;
4. схемата заемополучател няма задължение за погасяване на заем от друга схема;

5. схемата заемополучател е посочила сумата, която иска да заеме;

6. общият размер на заема не може да надвиша 0,5 на сто от гарантираните влогове на схемата заемополучател;

7. схемата заемополучател е информирала Европейския банков орган за искането си, като гарантира, че е изпълнила условията по т. 1-5 и посочва размера на поискания заем;

8. схемата заемополучател се ангажира да изплати заема в срок до 5 години; изплащането може да се извършва на годишни вноски, като лихвата е дължима към момента на пълното погасяване на главницата;

9. размерът на лихвата е не по-малък от лихвения процент по пределното кредитно улеснение на Европейската централна банка през кредитния период.

(2) Фондът уведомява Европейския банков орган за първоначалния лихвен процент, както и за срока на заема.

Раздел II

Изплащане на гарантираните размери на влоговете в клонове на банки от други държави членки

Чл. 26. (1) Фондът изплаща гарантираните размери на влоговете на вложители в клонове в Република България на банки от други държави членки от името и за сметка на схемата за гарантиране на влоговете на държавата членка по произход.

(2) Фондът изплаща сумите по ал. 1 в съответствие с указанията на схемата за гарантиране на влоговете в държавата членка по произход. В тези случаи Фондът не носи отговорност за определяне на сумите, подлежащи на изплащане.

(3) Схемата за гарантиране на влоговете в държавата членка по произход предоставя необходимите финансови средства преди изплащането на сумите и възстановява на Фонда всички направени разходи.

(4) Фондът информира заинтересованите вложители от името на схемата за гарантиране на влоговете в държавата членка по произход и може да получава кореспонденцията от съответните вложители от името на схемата в държавата членка по произход.

Чл. 27. (1) Фондът изплаща гарантираните размери на влоговете на вложители в клонове на български банки в други държави членки чрез схемата за гарантиране на влоговете на приемащата държава.

(2) Сумите се изплащат на вложителите от схемата за гарантиране на влоговете на приемащата държава членка в съответствие с указанията по чл. 7, т. 14.

(3) За целите на ал. 1 банките поддържат и предоставят на Фонда информация за гарантираните влогове в клоновете на български банки в други държави членки. Банките предоставят информация на Фонда в обхват и формат в съответствие с указанията по чл. 7, т. 14.

Раздел III

Преминаване към друга схема за гарантиране на влоговете от държава членка на Европейския съюз

Чл. 28. (1) Ако дадена банка прекрати членството си във Фонда и се присъедини към друга схема за гарантиране на влоговете, последно платената годишна премийна вноска по чл. 14, ал. 1 преди прекратяването на членството се прехвърля на другата схема за гарантиране на влоговете. Това не важи, ако членството на банката бъде прекратено поради изключване от Фонда по реда на чл. 16.

(2) Ако някои от дейностите на банка бъдат прехвърлени в друга държава членка и вследствие на това преминат към друга схема за гарантиране на влоговете, част от последно платената годишна премийна вноска по чл. 14, ал. 1 на тази банка се прехвърля на другата схема за гарантиране на влоговете пропорционално на размера на прехвърлените гарантирани влогове.

(3) В случаите по ал. 1 и 2 банката изпраща предизвестие за намерението си най-малко шест месеца преди това. През този период банката дължи годишни и извънредни премийни вноски в своята първоначална схема за гарантиране на влоговете.

Раздел IV

Споразумения за сътрудничество и обмен на информация

Чл. 29. (1) За целите на чл. 25, 26 и 27 Фондът сключва споразумения за сътрудничество, обменя информацията, получена по реда на чл. 31, ал. 2, 3 и 5 и си сътрудничи със схемите за гарантиране на влоговете от други държави членки. Фондът информира Европейския банков орган за сключените споразумения. При невъзможност за постигане на споразумение със схема за гарантиране на влоговете от друга държава членка или спор относно тълкуването на споразуменията Фондът може да отнесе въпроса до Европейския банков орган.

(2) Липсата на споразумение по ал. 1 не засяга правата на вложителите в клонове в Република България на банки на други държави членки и на клонове на български банки в други държави членки за вземанията им от схемата за гарантиране на влоговете на държавата членка по произход, както и интересите на банки в случаите по чл. 28.

(3) Във връзка с обмяната на информация за вложителите в клонове на български банки в други държави членки и за клонове на банки от други държави членки в Република България, се прилагат изискванията за поверителност и защита на данните за сметките на вложители съгласно Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ, L № 281 от 1995 г.).

Глава осма

ТЕСТВАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА ГАРАНТИРАНЕ НА ВЛОГОВЕТЕ

Чл. 30. (1) Фондът извършва регулярно стрес тестове на системата за гарантиране на влоговете, както и при наличие на информация от Българската народна банка за проблеми в банка, които биха могли да доведат до задействане на системата за гарантиране на влоговете.

(2) Стрес тестове се извършват най-малко веднъж на три години.

(3) Управителният съвет и служителите на Фонда могат да използват информацията, необходима за тестване на системата за гарантиране на влоговете само за извършване на тестовете. Фондът няма право да пази получената информация по-дълго от необходимото за провеждане на тестовете време.

Глава девета

ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ

Чл. 31. (1) Банките предоставят на Фонда необходимата информация за изчисляване на дължимите премийни вноски във Фонда.

(2) Банките са длъжни да представят на Фонда необходимата информация за целите на регулярното тестване на системата за гарантиране на влоговете или за да се подготви изплащането на гарантираните влогове по всяко време и при поискване от Фонда във вид и формат, определени в указанията по чл. 7, т. 14.

(3) Фондът има право да поиска по всяко време от банката информация за отговарящите на условията влогове на всеки вложител и за маркирането им по реда на чл. 57, ал. 3 от Закона за кредитните институции.

(4) Българска народна банка незабавно информира Фонда, в случай че в дадена банка бъдат открити проблеми, които има вероятност да предизвикат задействане на системата за гарантиране на влоговете, както и за приложени спрямо банките

надзорни мерки по чл. 103, ал. 2, т. 4-9, 13-15, 17-21, 23 и 24 от Закона за кредитните институции, като предоставя на Фонда копие от акта за налагане на съответната мярка.

(5) Българската народна банка уведомява незабавно Фонда, в случай че е констатирано настъпването на условията по чл. 36, ал. 1 и 2 от Закона за кредитните институции.

(6) По искане на Фонда подуправителят, ръководещ управление „Банков надзор“ на Българската народна банка, извършва целеви проверки на банки и представя резултатите от тях на Фонда.

(7) За приемане на решенията на управителния съвет по чл. 7, т. 5 и 6 Българската народна банка и квесторите на банката предоставят незабавно на Фонда цялата налична информация относно финансовото и правното състояние на банката, както и допълнително поисканите от Фонда данни и документи.

(8) Управителният съвет може да публикува информация за дейността на Фонда, която не съдържа данни, представляващи банкова или търговска тайна.

(9) В случаите по ал. 6 и 7 ограниченията по чл. 62 и 63 от Закона за кредитните институции относно достъпа до банкова и професионална тайна не се прилагат.

(10) Информацията, която Фондът придобива или създава при осъществяване на функциите си по този закон и чието разгласяване би увредило търговския интерес или престижа на банка, нейни акционери или клиенти, е професионална тайна. Професионалната тайна не представлява служебна тайна по смисъла на Закона за защита на класифицираната информация.

(11) Не е професионална тайна информацията, която подлежи на публикуване или оповестяване съгласно закон.

(12) Членовете на управителния съвет, служителите, външните одитори, експертите и другите лица, работещи за Фонда, са длъжни да пазят професионалната тайна, включително след прекратяване на отношенията им с Фонда.

(13) Лицата по ал. 12 могат да използват информацията, представляваща професионална тайна, единствено за целите и при изпълнение на служебните си задължения. Тази информация не може да се разгласява или предоставя на други лица или органи освен в посочените в ал. 15 случаи.

(14) Ограниченията по ал. 13 не се прилагат, ако информацията се предоставя в обобщен вид, така че да не могат да бъдат идентифицирани банката или лицата, за които се отнася. Информацията, получена от банка или от друго задължено лице по този закон, може да им се предостави обратно без ограничение.

(15) Лицата по ал. 8 могат да предоставят информация, представляваща професионална тайна, на следните органи и организации във връзка с изпълнението на техните функции или задължения:

1. съда:

а) в случаите на образувано наказателно производство;

б) във връзка със съдебно дело, засягащо извършени действия по този закон и/или по Закона за банковата несъстоятелност;

2. други органи, когато това е изрично предвидено в специален закон;

3. схемата за гарантиране на влоговете на приемашата държава членка за целите на чл. 26, ал. 1.

(16) Всяка година най-късно до 1 март управителният съвет на Фонда информира Европейския банков орган за общия размер на гарантираните влогове в страната, както и за размера на наличните средства във Фонда към 31 декември на предходната година.

Чл. 32. В случай че банка не изпълнява задълженията си по чл. 31, Фондът уведомява незабавно Българската народна банка за предприемане на надзорни мерки по Закона за кредитните институции.

Чл. 33. Банките, обхванати в системата за гарантиране на влоговете, не могат да използват за рекламни цели размера на гаранцията по този закон, както и да рекламират гарантиране на влоговете в размери над установените в този закон.

Чл. 34. Ако банка преустанови членството си във Фонда или бъде изключена от него, тя е длъжна в срок до един месец от датата на прекратяване на членството да уведоми вложителите за това.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Влог“ е кредитно салдо, което се получава в резултат на средства, оставени по сметка, или от временни положения в резултат на обичайни банкови сделки, което банката е длъжна да плати съгласно приложимите законови и договорни условия с изключение на кредитно салдо, за което са изпълнени следните условия:

а) съществуването му може да се докаже само с финансов инструмент по смисъла на чл. 4, т. 17 от Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. за пазарите на финансови инструменти, за изменение на Директиви 85/611/ЕО и 93/6/ЕО на Съвета и Директива 2000/12/ЕО на

Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 93/22/ЕИО на Съвета (ОВ, L 145 от 2004 г.) освен ако не е спестовен продукт, удостоверен с депозитен сертификат, издаден на поименно посочено лице, и съществуващ към 2 юли 2014 г.:

б) главницата му не подлежи на изплащане по номинална стойност;

в) главницата му подлежи на изплащане по номинална стойност само по силата на специална гаранция от или на споразумение с кредитната институция или трето лице;

г) не представлява собствен капитал по смисъла на определението в чл. 4, параграф 1, т. 118 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ, L 176 от 2013 г.) или дългови ценни книжа, издадени от банка, и задължения, възникнали от запис на заповед или в резултат на писмено съгласие на банка платец да приеме нареждането на издателя на менителница.

2. „Неналичен влог“ е влог, който е изискуем и дължим, но не е бил платен от банката съгласно законовите или договорните условия, приложими към него.

3. „Съвместен влог“ са пари по сметка, открита на името на две или повече лица, или по сметка, върху която две или повече лица имат права, упражнявани с подписа на едно или повече от тези лица.

4. „Налични средства“ са пари в брой, влогове и нискорискови активи, които могат да бъдат осребрени в срок, ненадхвърлящ срока по чл. 20, ал. 5.

5. „Отговарящи на условията влогове“ са влогове, които не са изключени от обхвата на защитата съгласно чл. 11, ал. 1 и 2.

6. „Вложител“ е титулярят или в случаите на съвместен влог – всеки от титулярите на влога.

7. „Държава членка“ е държава, която е членка на Европейския съюз, или друга държава, която принадлежи към Европейското икономическо пространство.

8. „Трета държава“ е държава, която не е държава членка по смисъла на т. 7.

9. „Нискорискови активи“ са инструменти, попадащи в първа или втора категория по таблица 1 в чл. 336 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012, или други активи, за които Българската народна банка или Фондът счита, че са също толкова сигурни и ликвидни.

10. „Схема за гарантиране на влоговете“ означава схема по смисъла на чл. 1, параграф 2, букви „а“, „б“ или „в“ от Директива 2014/49/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно схемите за гарантиране на депозити (ОВ, L 173 от 2014 г.).

11. „Държава членка по произход“ е държава членка по произход по смисъла на определението в чл. 4, параграф 1, т. 43 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

12. „Приемаща държава членка“ е приемаща държава членка по смисъла на определението в чл. 4, параграф 1, т. 44 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

13. „Клон“ е клон по смисъла на § 1, ал. 1, т. 22 от Допълнителните разпоредби от Закона за кредитните институции.

§ 2. Този закон въвежда разпоредбите на Директива 2014/49/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно схемите за гарантиране на депозити.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Фондът е правоприменник на Фонда за гарантиране на влоговете в банките, създаден със Закона за гарантиране на влоговете в банките (обн., ДВ, бр. 49 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 73, 153 и 155 от 1998 г., бр. 54 от 1999 г., бр. 109 от 2001 г., бр. 92 и 118 от 2002 г., бр. 31 и 39 от 2005 г., бр. 59, 64 и 86 от 2006 г., бр. 67 и 98 от 2008 г., бр. 42 и 44 от 2009 г., бр. 97 и 101 от 2010 г., бр. 109 от 2013 г. и бр. 98 от 2014 г.).

§ 4. Законът за гарантиране на влоговете в банките (обн., ДВ, бр. 49 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 73, 153 и 155 от 1998 г., бр. 54 от 1999 г., бр. 109 от 2001 г., бр. 92 и 118 от 2002 г., бр. 31 и 39 от 2005 г., бр. 59, 64 и 86 от 2006 г., бр. 67 и 98 от 2008 г., бр. 42 и 44 от 2009 г., бр. 97 и 101 от 2010 г., бр. 109 от 2013 г. и бр. 98 от 2014 г.) се отменя.

§ 5. В Закона за кредитните институции (обн., ДВ, бр. 59 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 105 от 2006 г., бр. 52, 59 и 109 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 23, 24, 44, 93 и 95 от 2009 г., бр. 94 и 101 от 2010 г., бр. 77 и 105 от 2011 г., бр. 38 и 44 от 2012 г., бр. 52, 70 и 109 от 2013 г. и бр. 22, 27, 35 и 53 от 2014 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 37, ал. 2 се създава изречение второ:

„Искането се подава не по-късно от 2 работни дни след отнемането на лиценза.“

2. В чл. 57:

а) алинея 3 се изменя така:

„(3) Банката задължително посочва в условията по ал. 2 и в договора дали влогът е гарантиран или не при условията и по реда на Закона за гарантиране на влоговете в банките, размера на гаранцията и компетентната схема за гарантиране на влоговете. Информационният бюлетин по приложението се предоставя на вложителите преди сключване на договора и най-малко веднъж годишно след сключване на договора на езика и по начина, избран по взаимно съгласие между вложителя и банката при откриването на сметката. Банките задължително маркират влоговете по начин и по ред, определени от БНБ, които позволяват незабавна идентификация на отговарящите на условията влогове по смисъла на § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на Закона за гарантиране на влоговете в банките.“;

б) създава се ал. 6:

„(6) Българската народна банка уведомява вложителите за преобразуване на банка чрез сливане или вливане в друга банка най-малко един месец преди съответното действие да произведе правни последици чрез оповестяване на интернет страницата на БНБ. В срок три месеца от уведомяването вложителите могат да изтеглят или да прехвърлят в друга банка своите отговарящи на условията влогове по смисъла на § 1, т. 5 от Закона за гарантиране на влоговете в банките ведно с натрупаните лихви над размера на гаранцията, без да дължат неустойки или такси за предсрочно прекратяване на договора за влог.“

3. В чл. 62 ал. 1 се изменя така:

„(1) Служителите на банката, членовете на управителните и контролните органи на банката, длъжностните лица в БНБ, служителите и членовете на управителния съвет на Фонда за гарантиране на влоговете в банките, ликвидаторите, синдиците, както и всички други лица, работещи за банката, не могат да разгласяват, както и да ползват за лично или за членовете на семействата си облагодетелстване информация, представляваща банкова тайна.“

4. В чл. 64, ал. 1 т. 3 се изменя така:

„3. органите за финансов надзор в Република България, на Фонда за гарантиране на влоговете в банките и на Държавна агенция "Национална сигурност" - в случаи и по ред, определени в Закона за гарантиране на влоговете в банките или със съвместни инструкции или споразумения;“.

5. В чл. 103, ал. 1 т. 7 се изменя така:

„7. неплащане на премийна вноска към Фонда за гарантиране на влоговете в банките или други действия, застрашаващи интересите на вложителите;“.

6. В чл. 116:

а) създава се нова ал. 3:

„(3) Мярката по ал. 2, т. 2 не може да предвижда пълно ограничаване на достъпа на вложителите до влоговете за срок, по-дълъг от 5 работни дни.“;

б) досегашната ал. 3 става ал. 4.

7. В чл. 125, ал. 3 след думите „управление "Банков надзор" се добавя „в срок 5 работни дни от предложението по ал. 1“.

8. Създава се приложение към чл. 57, ал. 3:

„Приложение към чл. 57, ал. 3

ОБРАЗЕЦ НА ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН ЗА ВЛОЖИТЕЛИТЕ

Основна информация относно защитата на влоговете	
Влоговете в (да се въведе наименованието на банката) са защитени от:	Фонд за гарантиране на влоговете в банките (ФГВБ)
Гарантиран размер:	196 000 лв. на един вложител в една банка
Ако притежавате повече влогове в една банка:	Всички Ваши влогове в същата банка се „сумират“ и за общата сума се прилага гарантираният размер - 196 000 лв. ¹
Ако притежавате съвместен влог заедно с друго лице (лица):	Гарантираният размер - 196 000 лв., се прилага за всеки отделен вложител ²
Срок за изплащане на гарантирани суми в случай на неплатежоспособност на банката:	7 работни дни ³
Парична единица, използвана при изплащане на гарантирани суми:	Гарантираните суми по влоговете се изплащат в български лева.
За контакт:	Фонд за гарантиране на влоговете в банките (ФГВБ) Адрес: Тел: , факс: e-mail: contact@dif.bg URL: http://dif.bg
За повече информация:	www.dif.bg
Потвърждение за получаване от страна на вложителя:	

¹ Ако даден влог е неналичен, тъй като банка не е в състояние да посрещне финансовите си задължения, ФГВБ изплаща влоговете на вложителите. Максималният размер, който може да бъде изплатен, е 196 000 лв. на банка. Това означава, че всички влогове в една банка се

сумират, за да се определи размерът на гаранцията. Например, ако един вложител има спестовна сметка, по която има 180 000 лв., и разплащателна сметка, по която има 40 000 лв., на този вложител ще бъдат изплатени само 196 000 лв.

² При съвместни влогове ограничението - 196 000 лв., важи за всеки вложител поотделно. Повече информация можете да получите на уебсайта на

ФГВБ: www.dif.bg.

³ Изплащане на гарантирани суми

Задължената схема за гарантиране на влоговете е:

Фонд за гарантиране на влоговете в банките (ФГВБ)

1606 София, ул. „Владайска“ № 27,

тел: +359 2 953 1217, факс: +359 2 952 1100

e-mail: contact@dif.bg

URL: <http://dif.bg>.

ФГВБ ще започне изплащане на влоговете Ви в размер до 196 000 лв. в срок най-късно до седем работни дни от датата на акта по чл. 20, ал. 1 от Закона за гарантиране на влоговете в банките.

Друга важна информация

По принцип всички вложители, независимо дали са физически или юридически лица, са защитени чрез схемите за гарантиране на влоговете. Изключенията за определени влогове са посочени на уебсайта на задължената схема за гарантиране на влоговете. При поискване Вашата банка ще Ви информира дали определени продукти са гарантирани или не. Ако влоговете са гарантирани, банката потвърждава това и на извлеченията от съответната сметка.“

§ 6. В Закона за договорите за финансово обезпечение (обн., ДВ, бр. 68 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 24 от 2009 г., бр. 101 от 2010 г.; бр. 77 от 2011 г. и бр. 70 и 109 от 2013 г.) в чл. 3, ал. 1 т. 17 се изменя така:

„17. всяко лице, с изключение на едноличния търговец или дружество, което не е юридическо лице, при условие, че другата страна по договора за финансово обезпечение е лице по т. 1-16.“

§ 7. Наличните средства във Фонда трябва да достигнат размер едно на сто от общия размер от гарантираните влогове в банките не по-късно от 3 юли 2024 г.

§ 8. Наредбата по чл. 14, ал. 4 се приема и влиза в сила до 31 декември 2015 г.

§ 9. (1) Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

(2) Изискването за определяне на премийните вноски пропорционално на степента на риска съгласно чл. 14, ал. 1-4 се прилага от 1 януари 2016 г. До 31 декември 2015 г. се прилага разпоредбата на чл. 16, ал. 1-4 от отменения Закон за гарантиране на влоговете в банките.

(3) За процедури по изплащане на гарантираните влогове, започнали преди влизането в сила на този закон, се прилагат разпоредбите на Закона за гарантиране на влоговете в банките в сила към началния ден на изплащането на гарантираните влогове.

Законът е приет от 43-ото Народно събрание на 2014 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Цецка Цачева)

МОТИВИ

към проекта на Закон за гарантиране на влоговете в банките

През пролетта на тази година беше приета Директива 2014/49/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно схемите за гарантиране на депозити, наричана по-нататък „Директивата“. Директивата е обнародвана в „Официален вестник“ на Европейския съюз на 12 юни 2014 г., като срокът за въвеждането ѝ в законодателствата на държавите – членки на Европейския съюз, е 3 юли 2015 г.

Новата директива заменя Директива 94/19/ЕО относно схемите за гарантиране на депозити, изменена с Директива 2009/14/ЕО. С приемането на директива 2014/49/ЕС се въвеждат правила за по-добра защита на вложителите в банки чрез постигането на унифицирани правила за гарантиране на влоговете в Общността, ясен обхват на гаранцията, по-кратки срокове за изплащане, подобрена обмяна на информация и строги изисквания за финансиране. Това ще доведе до укрепване на доверието на вложителите във финансовия сектор в държавите – членки на Европейския съюз, както и до осигуряване на по-голяма финансова стабилност в целия вътрешен пазар.

Съгласно чл. 11, ал. 1 от Закона за нормативните актове поради наличието на многобройни и важни промени се предлага действащият Закон за гарантиране на влоговете в банките (ЗГВБ) да бъде отменен и заменен с нов закон. Независимо от това в предложението законопроект са взети предвид разпоредбите на действащия закон, които са в синхрон с Директивата, като е променено само систематичното им място с оглед постигане на по-голяма последователност и яснота на уредбата.

Основните положения на законопроекта са следните:

1. Предмет и обхват на закона

В съответствие с Директивата законопроектът предвижда всички банки, включително техните клонове в други държави членки, да участват в системата за гарантиране на влоговете. Участие в българската система за гарантиране на влоговете се предвижда и за клоновете на банки от трети държави, когато в държавата по седалището няма система за гарантиране на влоговете или когато размерът и обхватът на гаранцията са по-малки от тези, предвидени в българския закон.

2. Фонд за гарантиране на влоговете в банките

Действащите норми относно Фонда за гарантиране на влоговете (Фондът или ФГВБ) се запазват и доразвиват, като са предвидени изрични разпоредби относно целите и функциите на Фонда. Наред с основната задача на Фонда по изплащане на гарантираните влогове е предвидена възможност за участие на

Фонда в алтернативни мерки за превенция и подпомагане с цел предотвратяване на по-големи разходи по изплащане на гарантираните влогове. Запазват се контролните функции на ФГВБ в производството по банкова несъстоятелност. Управленската структура и представителство на Фонда не се променят. В правомощията на управителния съвет са добавени такива във връзка с предвидените в законопроекта по-широки функции на ФГВБ.

3. Гарантирани влогове

Българският законодател е предвидил максимален обхват на гаранцията още при действието на Директива 94/19/ЕО, поради което обхватът на гаранцията по отношение на вложителите се запазва, т.е. гарантирани са всички физически и юридически лица с изключение на професионалните инвеститори, държавните институции и органите на местно самоуправление и местна администрация. Отпадат изключенията по т. 1-5 на чл. 5, ал. 1 от действащия закон, тъй като те са отпаднали от допустимите изключения от обхвата на директивата.

Директивата предвижда запазване и на размера на покритието – 100 000 евро. Наред с това Директивата изисква всяка държава членка да предвиди в рамките на кратки срокове (от 3 до 12 месеца) по-висока защита за определена категория влогове, свързани с важни социални събития от живота на човека – продажба на имоти за жилищни нужди, развод, пенсиониране и др. Размерът на тази по-висока защита следва да е съобразен със стандарта на живот в съответната държава членка. Предвид това законопроектът предвижда праг на гаранцията за тези видове влогове до 250 000 лв. и максимален срок на защита 3 месеца.

4. Финансиране на Фонда

В синхрон с разпоредбите на Директивата законопроектът предвижда отпадане на встъпителните вноски на банките. Основните източници за набиране на средства във Фонда са премиите вноски – годишни и извънредни, доходите от инвестиции и средствата от разпределение на осребреното имущество на банка в несъстоятелност.

Годишните премиени вноски ще се определят на база на размера на гарантираните влогове и на степента на риска, поет от съответната банка. Това ще позволи отразяването на рисковите профили на отделните кредитни институции, включително техните различни бизнес модели, и ще насърчи прилагането на бизнес модели, характеризиращи се с по-ниска степен на риск. Методологията за изчисляване на рисковобазирани премиени вноски ще се предлага от Фонда и ще бъде одобрявана от Българската народна банка.

В съответствие с Директивата и като се отчитат спецификите на българската икономика и опитът на Фонда законопроектът предвижда няколко способа за финансиране на недостига на средства и за осигуряване на ликвидност – извънредни премийни вноски, заеми, включително емисия на дългови ценни книжа и заеми от държавния бюджет по облекчена спрямо сегашния ред процедура, като се предвижда заемът за Фонда да се одобрява от Министерския съвет.

5. Използване на средствата на Фонда

В съответствие с основната функция на ФГВБ законопроектът предвижда използване на средствата на Фонда преди всичко за изплащане на гарантираните влогове при настъпване на гаранционно събитие. Директивата предвижда поетапно намаляване на срока за изплащане, като към 1 януари 2024 г. той ще е 7 работни дни от датата, на която депозитите са станали неналични. С предложения законопроект съкратеният срок за изплащане – 7 работни дни, се въвежда с влизането в сила на закона, като България няма да се възползва от преходния период, с което правата на депозантите ще бъдат гарантирани в максимална степен.

При определени и посочени в закона условия средствата на Фонда ще могат да се използват и за финансиране на мерки за подпомагане и превенция с цел предотвратяване на изпадането на банки в неплатежоспособност. Тези мерки обаче ще се предприемат в съответствие с ясно определена рамка и следва във всички случаи да са съобразени с правилата за държавната помощ. Разходите за мерките, предприети за предотвратяване на неплатежоспособността на дадена банка, не могат да превишават разходите за изпълнение на законово установения мандат на Фонда по защитата на гарантираните влогове в банката.

6. Инвестиране на средствата на Фонда

Директивата предвижда средствата на схемите за гарантираните влогове да се инвестират „нискорисково и достатъчно диверсифицирано“. Във връзка с това в законопроекта е предвидено разширяване на обхвата на инструментите, в които могат да се инвестират средствата на Фонда при спазване на изискванията за ликвидност и минимален риск.

7. Сътрудничество със схеми за гарантиране на депозитите в рамките на Европейския съюз

Директивата съдържа редица разпоредби в посока на подобряване на сътрудничеството между схемите за гарантиране на влоговете и осигуряване на по-добра защита на вложители на клонове на банки в различни държави членки. Директивата изисква схемата за гарантиране на депозитите в приемащата държава (по седалището на клона) да изплаща гарантираните

депозити от името и за сметка на схемата на изпращащата държава. Схемата на изпращащата държава членка следва да преведе необходимата за изплащане сума на схемата на приемащата държава преди изплащането.

8. Обмен на информация

С оглед на по-широките функции и отговорности на Фонда в законопроекта са включени текстове, насочени към подобряване на обмена на информация с банките и с другите участници в системата за финансова стабилност.

Вложителите вече ще бъдат по-добре информирани по въпроса дали депозитите им са гарантирани и как функционира системата за гарантиране на влоговете.

В заключение, следва да се има предвид, че поради стартирала процедура за нарушение № 2014/2240 по отношение неизпълнение на задълженията, произтичащи за Република България съгласно чл. 1, параграф 3 и чл. 10, параграф 1, ал. 1 от Директива 94/19/ЕО относно схемите за гарантиране на депозити, изменена с Директива 2009/14/ЕО (които, както беше посочено по-горе, Директива 2014/49/ЕС отменя, но цитираните текстове остават инкорпорирани в новата Директива), и по отношение неспазване на чл. 63 от Договора за функционирането на Европейския съюз Директивата трябва да бъде транспонирана в изключително кратък срок – януари 2015 г.

Със законопроекта се постига съответствие с Директива 2014/49/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно схемите за гарантиране на депозити, с изключение на разпоредбата на чл. 14, ал. 6 от директивата, която ще бъде въведена с приемането на вътрешни процедури и подписването на междуинституционални споразумения.

Предложеният законопроект няма да доведе до пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет.

ЗА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Томислав Дончев)

